

2009 YILI OCAK-NİSAN DÖNEMİ TÜRKİYE DERİ VE DERİ MAMULLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye deri ve deri mamulleri ihracatı, 2009 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 21,8 gerileyerek 77,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı Ocak-Nisan döneminde ise, deri ve deri mamulleri ihracatı % 24,3 düşüyle 295,7 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye genel ihracatı, 2009 yılı Nisan ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 33,8 gerileyerek 7,5 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Türkiye genel ihracatı, 2009 yılı Ocak-Nisan döneminde ise % 33,2 gerileyerek 28,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-NİSAN	2009 OCAK-NİSAN	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	98.579	68.677	-30,3
ALMANYA	38.692	25.767	-33,4
İTALYA	21.566	21.943	1,7
KAZAKİSTAN	5.210	18.321	251,7
İSPANYA	9.194	17.710	92,6
FRANSA	18.744	15.160	-19,1
IRAK	5.614	10.346	84,3
HOLLANDA	11.384	8.888	-21,9
İNGİLTERE	19.133	8.487	-55,6
S.ARABİSTAN	5.898	6.655	12,8
İLK 10 ÜLKEYE DERİ İHRACATI	234.014	201.954	- 13,7
TOPLAM DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI	390.565	295.744	-24,3

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, Nisan ayında % 0,2 artışla 17 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı ülkeye Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise % 30,3 düşüyle 68,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Nisan ayında % 53,7 düşüyle 5,6 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı

ülkeye Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 33,4 düşerek 25,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Nisan ayında % 2,1 düşüşle 7,3 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 1,7 artışla 21,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Yükselen pazarlarımızdan Kazakistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Nisan ayında % 536,4 artışla 7,2 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 251,7 artışla 18,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

AB ülkeleri arasında son dönemde yükselen pazarımız olan İspanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Nisan ayında % 35,6 düşüşle 1,6 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 92,6 artışla 17,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirilecek olursa, deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, Nisan ayında % 43,1 düşerken, aynı ülke grubuna Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise % 31,4 düşüşle 133,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından en ciddi artış oranı Ortadoğu ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Nisan ayında % 16,8 artış gösterirken, aynı ülke grubuna Ocak-Nisan döneminde yapılan ihracat ise % 25,1 artışla 22,3 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri Sektörü dört ayrı fasıl başlığı altında yedi ayrı alt sektörden oluşmaktadır; Bunlar;

Fasıl 41: Ham ve işlenmiş deriler,

Fasıl 42: Deri giyim, saraciye ve seyahat eşyası,

Fasıl 43: Ham post, işlenmiş, kürk, kürkten mamul eşya ve aksesuarı

Fasıl 64: Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.

Fasıllar bazında toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız ve ürün gruplarının ihracattan aldığı paylar aşağıdaki tablolarda mevcuttur.

Türkiye'nin Deri Sektörü İhracatında			
Fasılların Payı			
Birim:1000\$	2008 Ocak-Nisan	2009 Ocak-Nisan	09/08 Değişim %
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	390.565	295.744	- 24,3
F41	39.732	22.182	- 44,2
Toplam Deride Payı %	10	8	
F42	160.732	119.761	- 25,5
Toplam Deride Payı %	41	40	
F43	54.414	53.485	- 1,7
Toplam Deride Payı %	14	18	
F64	135.138	100.194	- 25,9
Toplam Deride Payı %	35	34	

Kaynak: İTKİB

2008-2009 OCAK-NİSAN DERİ İHRACAT RAKAMLARI FASILLAR BAZINDA (1000 \$)							
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2008 Nisan	2009 Nisan	Değişim	2008 Ocak-Nisan	2009 Ocak-Nisan	09/08 Değişim
4101	SIĞIR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	0	0	0,0%	48	1	-97,9%
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	176	21	-88,1%	251	21	-91,6%
4103	DIĞER HAM DERİLER	0	1	0,0%	48	11	-77,1%
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	176	22	-87,5%	347	33	-90,5%
4104	SIĞIR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	2.744	1.163	-57,6%	9.623	4.351	-54,8%
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	195	67	-65,6%	1.505	308	-79,5%
4106	DIĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	23	185	704,3%	101	643	536,6%
4107	SIĞIR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	4.684	3.297	-29,6%	17.597	12.000	-31,8%
4112	KOYUN VE KUZULARIN DIĞER DERİ VE KÖSELELERİ	82	23	-72,0%	735	137	-81,4%
4113	DIĞER HAYVANLARIN DIĞER DERİ VE KÖSELELERİ	795	198	-75,1%	3.869	666	-82,8%
4114	GÜDERİ, RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE, METALİZE DERİ VE KÖSELE	152	52	-65,8%	386	120	-68,9%
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT, YAPRAK, EVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYASI)	254	395	55,5%	974	769	-21,0%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTİMİŞ DERİ TOPLAMI	8.929	5.380	-39,7%	34.790	18.994	-45,4%
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB(İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE C	152	73	-52,0%	400	228	-43,0%
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	11.890	7.320	-38,4%	44.600	30.668	-31,5%
4203.21/29/30/40	DERİ ELDİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	3.489	2.501	-28,3%	17.157	11.232	-34,5%
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DIĞER EŞYA	630	800	27,0%	3.305	2.060	-37,7%
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204	SARACİYE TOPLAMI	16.161	10.694	-33,8%	65.462	44.088	-32,7%
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	24.998	14.893	-40,4%	95.275	75.663	-20,6%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	24.998	14.893	-40,4%	95.275	75.663	-20,6%
4301	HAM POSTLAR	33	62	87,9%	611	202	-66,9%
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	3.238	3.890	20,1%	12.841	13.668	6,4%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	3.271	3.952	20,8%	13.452	13.860	3,0%
4303	KÜRKTEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTEN DIĞER EŞYA	7.961	15.213	91,1%	40.951	39.579	-3,4%
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	1	16	1500,0%	10	44	340,0%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	7.962	15.229	91,3%	40.961	39.623	-3,3%
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUCUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	418	154	-63,2%	1.439	634	-55,9%
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUCUK VE PLASTİK DIĞER AYAKKABI	10.238	8.489	-17,1%	27.940	24.716	-11,5%
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUCUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	16.384	11.498	-29,8%	70.841	47.971	-32,3%
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUCUK, PLASTİK VB AYAKKABI	4.666	2.361	-49,3%	13.645	9.178	-32,7%
6405	DIĞER AYAKKABI	2.060	1.756	-14,8%	9.123	7.462	-18,2%
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	2.755	2.581	-6,3%	12.144	10.238	-15,7%
64	AYAKKABI TOPLAMI	36.511	26.839	-26,5%	135.132	100.199	-25,9%
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		98.008	77.009	-21,4%	385.419	292.460	-24,1%

Ham post ve işlenmiş deri (Fasıl 41) ihracatında 2009 yılı Ocak-Nisan döneminde 22,2 milyon dolarlık ihracat performansı ile geçen yılın aynı dönemine göre % 44,2

oranında düşüş yaşanırken, bu fasılın toplam deri sektörü ihracatı içindeki payı % 10'dan % 8 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 41 dahilinde ham deri (4101, 4102, 4103) ve yarı işlenmiş/bitmiş deri (4104, 4105, 4106, 4107, 4112, 4113, 4114, 4115) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 41'de yapılan ihracatın büyük kısmı yarı işlenmiş/bitmiş deri alt grubundan yapılmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri alt grubundan 2009 yılı Ocak-Nisan döneminde 19 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre düşüş oranı % 45,4 seviyesindedir.

Sektörün en büyük ihracat kalemi olan **deri giyim, saraciye ve seyahat eşyalarının** (Fasıl 42) ihracatı, aynı dönemde % 25,5 oranında düşerek 119,8 milyon dolara gerilemiş bulunmaktadır.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak-Nisan döneminde % 41 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 40 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 42 dahilinde saraciye (4201, 4202, 4203.21, 4203.29, 4203.30, 4203.40, 4204, 4205, 4206) ve deri giyim (4203.10) ürünleri ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

2009 yılı Ocak-Nisan döneminde Fasıl 42 kapsamında yapılan ihracatın 75,7 milyon dolarlık kısmı deri giyim grubundan gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçla, deri giyim grubunda yapılan ihracat bu dönemde % 20,6 düşmüş bulunmaktadır.

Fasıl 42 kapsamında bulunan diğer ürün grubu olan saraciye grubunda aynı dönemde 44,1 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Böylelikle, bu ürün grubunda bu dönemde yapılan ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 32,7 düşüş göstermiş bulunmaktadır.

Kürk ve kürkten mamul eşya ürün grubundan (Fasıl 43) gerçekleştirilen ihracat ise, 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 1,7 oranında düşerek 53,5 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Bu fasılda gerçekleştirilen ihracat toplam deri ürünleri ihracatından 2008 yılının Ocak-Nisan döneminde % 14 pay alırken, 2009 yılının aynı döneminde ise bu oran % 18 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 43 dahilinde ham ve işlenmiş kürk (4301, 4302) ve kürk giyim eşyası ürün grupları (4303, 4304) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 43'de yapılan ihracatın büyük bir kısmı kürk giyim eşyası ürün grubundan yapılmaktadır.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 39,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuç 2008 yılının aynı dönemine göre % 3,3 düşüşü göstermektedir.

Fasıl 43-kürk ve kürkten mamul eşya grubunun diğer alt grubu olan ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, aynı dönemde 13,9 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 3 oranında artmış bulunmaktadır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ihracatında (Fasıl 64), 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde 100,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 25,9'luk düşüş kaydedilmiştir.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak-Mart döneminde % 35 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde de değişmeyerek % 34 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksine göre, 2009 yılı Şubat ayında, geçen yılın aynı dönemle karşılaştırıldığında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 15,1 düşüş göstermiştir.

Diğer yandan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2009 yılının Mart ayı itibarıyla deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 57,8 olduğu görülmektedir. 2008 yılının Mart ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı % 69 seviyesindeydi. Böylelikle, Mart ayında deri ve deri mamulleri kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı dönemine göre % 11,2 oranında gerilemiş oldu.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
07.05.2009*